

فهرست مطالب:

- پیام نوروزی
- معرفی اعضای شاخص انجمن - دکتر مهدی بهادری نژاد
- برگزاری نشست مشترک انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری با انجمن های علمی - گروه پزشکی
- شماره های ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۸ فصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری منتشر شد
- جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم و فناوری به دانشمند چینی اهدا شد
- برگزاری سمینار ملی فضای مجازی، ملاحظات اخلاقی، حقوقی و اجتماعی
- خوشامد به اعضای جدید انجمن
- معرفی موسسه جهانی اخلاق
- معرفی کتاب
- برگزاری همایش ملی حقوق و اخلاق در زیست فناوری

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

Iranian Association for Ethics in Science and Technology

No. 13 & 14
Winter & spring 2010

شماره ۱۳ و ۱۴
زمستان ۱۳۸۸ - بهار ۱۳۸۹

رئیس انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری: دکتر مصطفی معین
دبیر انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری: دکتر جعفر میلی منفرد
خزانه‌دار انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری: دکتر سعید سمنانیان

اعضای علی‌البدل هیات مدیره
(به ترتیب حروف الفبا)
دکتر مهدی بهادری نژاد
دکتر یوسف ثبوتی

بازرس اصلی انجمن
دکتر محمد حسین صنعتی
بازرس علی‌البدل انجمن
دکتر احمد فهیمی فر

اعضای اصلی هیات مدیره انجمن
ایرانی اخلاق در علوم و فناوری
(به ترتیب حروف الفبا)
دکتر شاهین آخوندزاده
دکتر اردشیر امیرارجمند
دکتر محمد توکل
دکتر سعید سمنانیان
دکتر داریوش فرهود
دکتر مصطفی معین
دکتر ثریا مکنون
دکتر رضا مکنون
دکتر جعفر میلی منفرد

مدیر اجرایی خبرنامه: دکتر کتابیون بیداد
با همکاری: محبوبه آطاهریان
زیر نظر: ریاست انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری
طرح و اجرا: کانون آگهی و تبلیغات چکامه آوا
شمارگان: ۵۰۰ جلد

«به نام خداوند جان و خرد»

نسیم در سر گل بشکند کلاله سنبل
چو از میان چمن بوی آن کلاله برآید
گرت چو نوح نبی هست صبر طوفان
بلا بگردد و کام هزار ساله برآید

«حافظ»

فرا رسیدن نوروز خجسته را که روز نو شدن جهان و جان است به شما و خانواده ارجمند تبریک می‌گوییم. بهار طبیعت که زمینه و زمان آفرینش زیبایی‌ها و زاینده‌گی‌هاست، فرصتی برای نواندیشی و نوکوشی صاحبان اندیشه و خرد است. پس، از پروردگار عالم و آدم بخواهیم که دل و دیده و ذهن و زبان ما را در نسیم لطف خویش بهاری کند و روز و شب این آب و خاک را نیکو بگرداند.

دکتر مصطفی معین

رئیس انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

«نوروز ۱۳۸۹»

معرفی اعضای شاخص انجمن

دکتر مهدی بهادری نژاد

تاریخ و محل تولد: ۱۳۱۲ - تهران

نشانی پست الکترونیکی: bahadori@sharif.edu

الف) مدارک تحصیلی:

- کارشناسی مهندسی مکانیک - دانشگاه تهران - ۱۳۳۵
- کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک - دانشگاه ویسکانسین آمریکا - ۱۳۳۸
- دکترای مهندسی مکانیک - دانشگاه ایلونوی آمریکا - ۱۳۴۳

ب) سوابق علمی - آموزشی و اجرایی:

- استادیار دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه میسوری، رولا، آمریکا ۱۳۴۵ - ۱۳۴۳
- دانشیار دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه شیراز، ۱۳۴۵-۱۳۵۰
- رئیس گروه مهندسی مکانیک دانشگاه شیراز، ۱۳۵۱-۱۳۴۹
- معاون آموزشی دانشکده مهندسی دانشگاه شیراز، ۱۳۵۴-۱۳۴۹
- استاد دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه شیراز، ۱۳۵۹-۱۳۵۰
- استاد مدعو دانشگاه ایالتی آریزونا، ۱۳۵۹-۱۳۴۹ و ۱۳۵۴-۱۳۵۵

- مشاور پژوهشی در طرح‌های مختلف انرژی خورشیدی، ۱۳۵۶ تاکنون
- رئیس مرکز انرژی خورشیدی دانشگاه شیراز، ۱۳۶۱-۱۳۵۶
- استاد دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه شیراز، ۱۳۶۶ تاکنون
- معاون تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۷۰-۱۳۶۷
- عضو پیوسته فرهنگستان علوم ایران، ۱۳۶۹ تاکنون
- معاون آموزشی فرهنگستان علوم ایران، ۱۳۷۲-۱۳۷۰
- محقق مدعو گروه مهندسی مکانیک دانشگاه کالیفرنیا، ۱۳۷۲-۱۳۷۱
- معاون پژوهشی فرهنگستان علوم ایران، ۱۳۸۷-۱۳۷۷
- عضو علی‌البدل هیأت مدیره انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری از سال ۱۳۸۶ تاکنون
- عضو هیأت تحریریه فصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری از سال ۱۳۸۵ تاکنون
- عضو انجمن مهندسان مکانیک ایران
- عضو انجمن انرژی خورشیدی ایران
- تألیف ۶ کتاب به زبان فارسی و ۲ کتاب به زبان انگلیسی و اسپانیایی
- انتشار بیش از ۱۰۰ مقاله در کنفرانس‌ها و مجلات داخلی و خارجی

ج) جوایز:

- برگزیده به عنوان استاد برجسته دانشگاه صنعتی شریف در سال ۱۳۷۵
- برگزیده به عنوان استاد نمونه کشور در سال ۱۳۷۷
- برگزیده به عنوان استاد برجسته مکانیک ایران به انتخاب انجمن مهندسان مکانیک ایران در سال ۱۳۷۸
- برگزیده به عنوان پژوهشگر نمونه دانشگاه صنعتی شریف در سال ۱۳۸۰
- برگزیده چهره ماندگار کشور در سال ۱۳۸۰
- دریافت نشان درجه اول دانش، سال ۱۳۸۵ (به پیشنهاد فرهنگستان علوم)

اخلاقی، تدریس علم و فناوری و علوم اجتماعی، اخلاق حرفه‌ای در فرهنگ‌های مختلف، اخلاق پزشکی در عرصه جهانی، کرامت انسانی از دیدگاه معاصر، اخلاق در ادیان و مکاتب، اخلاق زیستی از دیدگاه ادیان، اخلاق مهندسی، فرهنگ دانشگاهی و زندگی دانشجویی در ایران با تأکید بر اخلاق علمی، اخلاق آکادمیک (دانشگاهی)، اخلاق و حقوق، جهانی‌سازی و اخلاق زیستی، اخلاق و دموکراسی، اخلاق و خانواده، اخلاق پزشکی، اسلام، اخلاق و حقوق بشر، اخلاق در اقتصاد، خودشیفتگی فرهنگی و ناکامی قومی، اخلاق و جامعه.

- شرکت در برگزاری کنگره بین‌المللی اخلاق زیستی، برگزاری نشست ملی آموزش اخلاق در علوم و فناوری و نشست تخصصی زیر منطقی‌های آموزش اخلاق در علوم و فناوری، برگزاری کارگاه اخلاق حرفه‌ای در مهندسی، برگزاری نشست مشترک انجمن اخلاق با انجمن‌های علمی به منظور تدوین اصول مشترک اخلاقی انجمن‌ها

- تدوین اصول اخلاقی انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

- طراحی وبگاه جدید انجمن

- برگزاری کارگاه جنبه‌های اخلاقی داوری و نقد مقالات در مجلات علوم پزشکی

- برگزاری همایش اخلاق در اقتصاد، مبانی نظری و جنبه‌های کاربردی

در پایان آقای دکتر معین با اشاره به اینکه مؤثرترین راهکارهای پیشرفت از انجمن‌ها آغاز می‌شود ابراز امیدواری کردند انجمن‌های علمی با همکاری یکدیگر بتوانند گام‌های مؤثری برای ارتقای اخلاق در جامعه بردارند.

سپس آقای دکتر فرهود نایب رئیس و عضو کمیته اخلاق حرفه‌ای انجمن اظهار داشتند: یکی از وظایف انجمن که در اساسنامه به آن اشاره شده است اعتلای موازین اخلاقی و اخلاق حرفه‌ای در مجامع و نهادهای علمی، پژوهشی و فناوری است. به همین دلیل انجمن تصمیم به ایجاد کمیته اخلاق حرفه‌ای گرفت که این کمیته پس از تشکیل

جلسات مختلف ابتدا اصول اخلاقی انجمن را تدوین و سپس مجموعه‌ای را تحت عنوان اصول مشترک اخلاقی انجمن‌های علمی تهیه کرد.

برگزاری نشست مشترک انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری با انجمن‌های علمی - گروه پزشکی

اولین نشست مشترک انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری با انجمن‌های علمی - گروه پزشکی هشتم بهمن ماه سال جاری برگزار شد. در ابتدای جلسه آقای دکتر معین رئیس انجمن و کمیته اخلاق حرفه‌ای انجمن طی سخنانی به معرفی انجمن پرداختند: توسعه سریع علم و فناوری، عصر ارتباطات و جهانی شدن، بار فرهنگی علوم و فناوری و ضرورت سازگاری بیشتر فرایند توسعه علمی با نیازها و شرایط

جامعه بومی ایجاب می‌کند که به اخلاق در علم و فناوری توجه بیشتری شود. از این رو تعدادی از استادان و صاحب‌نظران برای پرداختن به مسئله اخلاق در علوم و فناوری در سال ۱۳۸۳، انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری را تأسیس کردند. از جمله مهم‌ترین اهداف انجمن می‌توان موارد زیر را نام برد:

- تعیین و تدوین مبانی و اصول اخلاقی در علوم و فناوری و ترویج اخلاق حرفه‌ای
 - بهبود و ارتقای آموزش و پژوهش در زمینه‌های مختلف اخلاق در علوم و فناوری
 - شناخت و بکارگیری آموزه‌های دینی و فرهنگی برای تقویت اخلاق در علوم و فناوری
 - گسترش ارتباطات و مبادلات فکری، علمی و فرهنگی میان دانشمندان، فیلسوفان و اخلاق‌پژوهان ایرانی و غیرایرانی در زمینه‌های گوناگون اخلاق در علوم و فناوری
- در ادامه ایشان به اهم فعالیت‌های انجام شده انجمن اشاره نمودند:
- انتشار ۷ شماره از فصلنامه به همراه یک شماره ضمیمه اخلاق پزشکی
 - انتشار ۱۲ شماره از خبرنامه انجمن
 - برگزاری بیست و یک سخنرانی علمی با عناوین: اصول نانوشته دانش تجربی، اخلاق در علوم و فناوری، منطق عام و تصمیم‌گیری

بیماری‌ها، عدم بهره‌وری در مدیریت، افت تحصیلی و مشکلات فرهنگ عمومی و در دستور کار انجمن؛
(د) پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات از طریق انجمن، در مواردی که منافع جامعه ایجاب نماید.

۳. مسؤولیت‌پذیری و پاسخگویی:

(الف) پایبندی به اساسنامه انجمن، سیاست‌ها و مقرراتی که به تصویب رسیده است و نیز ارائه پیشنهادهای اصلاحی در این موارد؛
(ب) مسؤولیت‌پذیری و پاسخگویی متقابل همه اعضای انجمن، نسبت به وظایف و تکالیف خود و تعهدی که به انجمن دارند و پاسخگویی متقابل مسؤولان اجرایی انجمن؛
(ج) اهتمام نسبت به نظارت و ارزیابی درست علمی از فعالیت انجمن، جهت بهره‌گیری مناسب از فرصت‌ها و منابع مالی هزینه انجام شده؛
(د) حضور فعال در فعالیت‌های انجمن و ایفای نقش مؤثر در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها.

۴. رعایت امانت و انصاف:

(الف) امانتداری، رعایت انصاف و جانبداری دور از تعصب نسبت به اعضا، همکاران و در مناسبات فردی و اجتماعی در هر زمان و هر موقعیت؛
(ب) جلب رضایت و موافقت قبلی سایر پژوهشگران و صاحبان آثار علمی، فرهنگی و هنری در استفاده از اطلاعات و دستاوردهای علمی آنان به‌منظور چاپ مقاله یا ارائه سخنرانی علمی، برابر ضوابط و مقررات حقوق مالکیت معنوی؛
(ج) تأثیر ندادن روابط عاطفی، منافع شخصی، صنفی و یا مادی و سیاسی و ملاحظات دیگر، در امور مختلف علمی و اجتماعی انجمن
(د) استفاده نکردن از اموال انجمن در موارد شخصی و بهره‌نگرفتن از شخصیت حقوقی انجمن، خارج از مقررات مربوط.

۵. حفظ حرمت و حقوق همکاران:

(الف) خودداری از: اظهار نظرهای نسنجیده، دادن نسبت‌های ناشایست، گفتار توهین‌آمیز و پخش شایعات اختلاف برانگیز در مورد اعضا و همکاران، در هر شرایطی؛
(ب) اطلاع‌دادن به هر کدام از اعضای انجمن که به رفتار خلاف اخلاق حرفه‌ای متهم شده‌اند و توجیه ایشان جهت برخورداری از حق دفاع از خود، در زمان مناسب؛
(ج) اهتمام مسؤولان اجرایی انجمن به ریشه‌یابی تنش‌ها و اختلافات و حل عادلانه آنها؛
(د) خودداری از تجسس در امور همکاران و یا آشکارکردن اطلاعات محرمانه آنان بدون اجازه ایشان، مگر در مواردی که از نظر قانونی مجاز بوده یا خطر جدی برای خود فرد و یا افراد دیگر، مطرح باشد.

ایشان ضمن تأکید این موضوع که همه حرفه‌ها باید اصول اخلاقی خود را داشته باشند؛ اظهار داشتند: هدف ما رسیدن به اصول اخلاق مشترکی است که هر انجمن آن را پذیرفته و به آن پایبند باشد. ایشان از نمایندگان انجمن‌هایی که در نشست حضور داشتند، درخواست کرد که پیش‌نویس فوق را در انجمن خود مطرح و اصول اخلاقی اختصاصی خود را تدوین و ارسال کنند و در نشست‌های بعدی به عنوان ضوابط و منشور اخلاقی انجمن‌ها مطرح شود. سپس پیش‌نویس اصول فوق بدین شرح قرائت شد:

«اصول مشترک اخلاقی انجمن‌های علمی»

انجمن‌های علمی (انجمن) به دلیل ترکیب اعضای خود از جمله نهادهای واسطی هستند که ارتباط و تعامل میان نخبگان علمی، فرهنگی، اجتماعی و مدیریتی را تسهیل و تقویت می‌نمایند و از این نظر می‌توانند نقش مؤثری در تبیین و ترویج ارزش‌های اخلاقی در حرفه‌ها و مشاغل دولتی و غیردولتی در بخش‌های مختلف علمی و آموزشی، فرهنگی و اقتصادی، صنعتی و تولیدی، خدماتی و فرهنگ عمومی داشته باشند. ضوابط اخلاقی زیر به منظور تبیین رفتارهای شایسته ایست که اعضای انجمن همواره در مناسبات با سایر اعضا و همکاران، مدنظر داشته باشند. بی‌تردید پایبندی به این اصول باعث بهبود کیفیت عملکرد درونی و برونی، جلوگیری از مشکلات ناشی از رفتارهای خلاف اخلاق و حمایت از مأموریت انجمن، مبنی بر پیشبرد علوم و فناوری، ترویج و تشویق آموزش و پژوهش و ایجاد و گسترش شبکه همکاری میان افراد و نهادهایی است که در زمینه تخصصی هر انجمن فعالیت دارند.

۱. پایبندی به رفتارهای اخلاقی و اخلاق حرفه‌ای:

(الف) پایبندی به رفتارهای اخلاقی، رعایت شأن و جایگاه علمی و اجتماعی انجمن و پرهیز از کارهایی که باعث تخریب وجهه انجمن و سلب اعتماد از آن می‌شود؛
(ب) پایبندی به اصول و مقررات اخلاق حرفه‌ای انجمن؛
(ج) احساس مسؤولیت متقابل اعضای انجمن نسبت به یکدیگر و انعکاس موارد نقض مقررات اخلاق حرفه‌ای به انجمن.

۲. احترام به قانون و حقوق شهروندان:

(الف) احترام به قانون و رعایت دقیق مقررات قانونی در زمینه فعالیت انجمن و سایر حوزه‌های فردی و اجتماعی؛
(ب) بررسی علمی زمینه‌های پیدایش فساد، ستم، تبعیض، بی‌عدالتی و نقض حقوق شهروندان و ارائه راهکارهای مناسب برای رفع آنها؛
(ج) در اولویت قراردادن مسائل و مشکلاتی که حقوق شهروندان را مورد تضییع قرار می‌دهد مانند تخریب محیط‌زیست، ترافیک شهری و تصادفات جاده‌ای، سوانح طبیعی، آسیب‌های اجتماعی، اپیدمی و بار

د) روزآمدی دانش اعضای انجمن با بهره‌گیری از جدیدترین منابع، اطلاعات، روش‌های علمی و توانمندی‌های حرفه‌ای.

۱۰. حرمت آموزش و پژوهش:

الف) تعهد همیشگی اعضای انجمن به آموزش و پژوهش به عنوان یکی از مسؤولیت‌های علمی و حرفه‌ای؛
ب) ضرورت ارتباط و ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی توسط اعضای انجمن به نهادها و دستگاه‌های اجرایی که بیشترین ارتباط علمی و حرفه‌ای را با زمینه تخصصی آنها دارند؛
ج) همکاری انجمن در زمینه ارزیابی سطح علمی دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، کیفیت تولید و بهره‌وری در واحدهای صنعتی، اداری و خدماتی.

References:

- http://www.academicssenate.ilstu.edu/documents/code_of_ethics_Dec_1970
- Siegler m. identifying the ethical aspect of clinical practice. Bulletin the American college of surgeons 1996;81(11): 23_25
- http://www.waikato.ac.nz/hrm/internal/policy/code_thic1.html
- <http://www.ethicsweb.ca/codes/coe3.htm>
- http://www.secretariat.concordia.ca/policies/bd/en/BD_4.shtml

سپس اعضای حاضر در جلسه نظرات خود را درباره پیش‌نویس اصول مشترک اخلاقی انجمن‌های علمی اعلام و بر موارد زیر تأکید کردند:
- پایه‌گذاری آموزش اخلاق از خانواده و مهدکودک تا آموزش و پرورش

- ریشه‌یابی عدم رعایت اخلاق در جامعه
- بالابردن قدرت قانونی انجمن‌های علمی

شماره‌های ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۸
فصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق در
علوم و فناوری منتشر شد.

در این شماره‌ها مطالب زیر را می‌خوانیم:

اخلاق، فناوری اطلاعات و رفتار شهروندی سازمانی، تأثیر دیدگاه اخلاقی مدیران عالی بر کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌ها، اخلاق در فناوری اطلاعات و آسیب‌شناسی اخلاق ارتباطات، نقش بازاریابی اخلاقی در رفتار خرید مصرف‌کنندگان مواد غذایی، پرداخت‌های خارج از چارچوب

۶. مسؤولیت و تعهد اجتماعی:

الف) اهتمام به ایفای نقش و مسؤولیت اجتماعی انجمن در نقد و بررسی زمینه‌های مشکلات جامعه با رویکرد پیشگیرانه و آینده‌نگر و ارائه راهکارهای علمی جهت رفع آنها به مسؤولان؛
ب) اهتمام انجمن نسبت به ارائه آموزش‌های عمومی و ترویجی و ارتقای سطح آگاهی‌های علمی و تخصصی جامعه و کمک در برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها و همایش‌های علمی در سطح ملی و جهانی؛
ج) تأکید بر عقلانیت در مدیریت، ترویج خردورزی، روح تحقیق و تتبع، تفکر و رویکرد علمی در مدیریت‌ها و فرهنگ عمومی.

۷. حقیقت‌جویی و دانش‌ورزی:

الف) تحقیق و کشف حقیقت‌های نو، اصلاح افکار اشتباه، غلبه بر نادانی و جهل، به عنوان یکی از متعالی‌ترین اهداف بشریت، از مهم‌ترین رسالت‌های انجمن‌های علمی است؛
ب) احترام به تحقیقات علمی و تشویق ایده‌های نو و همکاری در انجام آنها؛
ج) تعهد نسبت به انتشار نتایج تحقیقات و یافته‌های علمی از طریق چاپ در مجلات، سخنرانی در همایش‌ها و محافل علمی و راه‌های مناسب دیگر جهت بسط و گسترش علوم و فناوری؛
د) ارتقای ضوابط و معیارها و قوانین حرفه‌ای، در رشته‌های مختلف علمی و تطبیق آنها با استانداردهای ملی و یا بین‌المللی در انجام تحقیقات؛
هـ) نقد و برخورد توأم با احترام نسبت به نظرات علمی و حرفه‌ای دیگران؛
و) بکارگیری بیشترین معیارهای عقلانی، علمی و اخلاقی در انجام فعالیت‌های اجتماعی خود و همکاران.

۸. آزادی علمی:

الف) ارائه بدون سانسور انتقادات بر پایه آموخته‌ها و مطالعات خود، در جهت بهره‌گیری و ارتقای فرصت‌ها و ایفای مسؤولیت‌ها؛
ب) تأمین فضای امن و آزاد و بکارگیری روش‌هایی که موجب بیان آزادانه عقاید شود؛
ج) تشویق نظرات انتقادی و ایجاد فضای انتقادپذیری.

۹. رفتار و آداب دانشگاهی (آکادمیک):

الف) تأکید بر هویت علمی انجمن به عنوان نهادی مسؤول و مستقل و غیروابسته به سازمان‌های دولتی و غیردولتی؛
ب) انعکاس و ارائه نظرات کارشناسی و تصمیمات مهم انجمن از طریق مسؤولان اجرایی و نشریات، به سایر انجمن‌های علمی و مراجع ذیربط و افکار عمومی؛
ج) بهره‌گیری از رهیافت‌های علمی جهانی و تطبیق و به‌کارگیری آنها متناسب با شرایط و نیازهای بومی؛

رئیس کمیسیون اخلاق وزارت بهداشت چین، استاد و رئیس آکادمی علمی در مرکز اخلاق زیستی دانشگاه پکن، استاد افتخاری مؤسسه فلسفه چین و عضو گروه مبارزه با ایدز سازمان ملل است.

از پروفیسور «رنزونگ» تاکنون ۲۰ کتاب و ۲۸۰ مقاله در خصوص مسائل اخلاقی منتشر شده است.

جایزه ابن سینا به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۱ به تصویب سازمان جهانی یونسکو رسیده است و هر دو سال به دانشمندان مبرزی که در زمینه اخلاق در علوم و فناوری به کار تحقیق و پژوهش پرداخته باشند از کشورهای مختلف تعلق می‌گیرد. جایزه ابن سینا برای اخلاق در علوم و فناوری در سال ۲۰۰۳ به خانم پروفیسور سامرویل از دانشگاه مک‌گیل در کانادا و در سال ۲۰۰۶ به پروفیسور دار از شخصیت‌های علمی عمان اعطا شد.

برگزاری سمینار ملی فضای مجازی، ملاحظات اخلاقی، حقوقی و اجتماعی

سمینار ملی فضای مجازی، ملاحظات اخلاقی، حقوقی و اجتماعی ۲۳ آذر ماه سال جاری با همکاری سه نهاد: مرکز پژوهشی سیاست‌های فضای مجازی، مؤسسه مطالعات آمریکای شمالی و اروپای دانشگاه تهران و کمیسیون ملی یونسکو در ایران در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

از اهداف این سمینار می‌توان به شناخت بهتر ماهیت و ابعاد دگرگونی‌های جامعه اطلاعاتی و تبعات کاربردهای فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی اشاره کرد.

محورهای اصلی سمینار عبارت بودند از: اخلاق در فضای مجازی، حقوق در فضای مجازی، ملاحظات اخلاقی جامعه اطلاعاتی، جرایم سایبر، تیپ‌شناسی جرایم مجازی، مقولات مرتبط با دسترسی به اطلاعات، شئون انسانی در عصر دیجیتال، حریم شخصی در فضای مجازی، دزدی هویت در فضای مجازی، پدیده وبگاه‌های غیراخلاقی. در این سمینار که دکتر یونس شکرخواه دبیر علمی آن بود، دکتر

در سازمان‌ها، رویکردی طبقه‌بندی شده به حوزه اخلاق اطلاعات، اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی بر روی آزمودنی‌های انسانی، چارچوبی برای پژوهش در اخلاق رسانه، نگاهی به معضلات و الگوی راهبردی ترویج اخلاق در سازمان‌های آموزشی، حقوق پدیدآورندگان و منافع عمومی در کتابخانه رقومی، موازین اخلاق پزشکی و اعلام خبر بد به بیماران، نقش ترویج کشاورزی در ارتقاء اخلاق زیست محیطی کشاورزان، ملاحظات پیرامون اعلامیه جهانی اخلاق زیستی و حقوق بشر.

فصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری آماده پذیرش مقالات پژوهشی، مقالات مروری، نقد، بیان دیدگاه، مقالات کوتاه، نامه به سردبیر، پاسخ‌نامه به سردبیر در هر یک از زمینه‌های مرتبط با اخلاق است. علاقه‌مندان جهت آگاهی از نحوه چاپ مقالات در این فصلنامه می‌توانند به راهنمای نگارش مقالات بر روی وبگاه انجمن به نشانی: www.iranethics.ir مراجعه نمایند.

مجله علمی - پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری با صاحب امتیازی انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری به صورت فصلنامه منتشر می‌شود و آماده پذیرش مقالات در هر یک از زمینه‌های مرتبط با اخلاق از جمله: فلسفه اخلاق، آموزش اخلاق، اخلاق در آموزش، اخلاق در پژوهش، اخلاق و قانون، اخلاق اجتماعی، اخلاق زیست محیطی، اخلاق و خانواده، اخلاق و رسانه، اخلاق در مهندسی، اخلاق حرفه‌ای، اخلاق جنسی، اخلاق و صنعت، اخلاق در مدیریت، اخلاق زیستی، اخلاق و هنر، اخلاق و ادبیات، اخلاق در حکمرانی، اخلاق و سیاست، اخلاق در ورزش، اخلاق و ژنتیک، اخلاق و حقوق زنان، اخلاق پزشکی، اخلاق و دین، اخلاق در تجارت، اخلاق و تبلیغات، اخلاق و نظامی‌گری، اخلاق و حقوق حیوانات، اخلاق و مدیریت آب، اخلاق و مدیریت معادن، اخلاق و جنگل‌داری، اخلاق و هوافضا، اخلاق و جهانی شدن، اخلاق و موجودات دستکاری شده ژنتیکی و ... می‌باشد.

نویسندگان می‌توانند مقالات خود را با رعایت راهنمای نگارش مجله به پست الکترونیک info@iranethics.ir ارسال نمایند.

جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم و فناوری به دانشمند چینی اهدا شد

سومین جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم و فناوری در مراسمی در مقر یونسکو (پاریس) ۱۸ دسامبر ۲۰۰۹ توسط ماریو باربوزا قائم مقام مدیر کل این سازمان به پروفیسور «کی یو رنزونگ» دانشمند چینی اهدا شد. پروفیسور رنزونگ از پیشگامان عرصه اخلاق زیستی است. وی نایب

آغاز کرده است. هدف این موسسه ترویج ارزش‌های اخلاقی در سطح بین‌المللی و فراهم نمودن ابزارهای لازم جهت تصمیم‌گیری‌های اخلاقی می‌باشد. این موسسه اصول مشترک اخلاقی همه اعضا را بدون در نظر گرفتن نژاد، سن، مذهب و جنس چنین بیان می‌کند:

- صداقت و درستکاری
- مسؤولیت‌پذیری و پاسخگویی متقابل

نسبت به وظایف خود

- رعایت انصاف در مناسبات فردی و اجتماعی

- احترام به حقوق شهروندان

- دلسوز بودن در هر موقعیت

از فعالیت‌های این موسسه می‌توان موارد زیر را نام برد:

- ارائه برنامه‌های آموزشی در زمینه اخلاق

- انجام تحقیقات علمی در زمینه اخلاق در سطوح بین‌المللی

- ارائه کدهای اخلاقی سازمان‌ها

- برگزاری گردهمایی‌ها و سخنرانی‌های مرتبط با اخلاق در سطح ملی و بین‌المللی

- انتشار هفته‌نامه‌های خبری مرتبط با اخلاق به صورت آنلاین

- علاقه‌مندان جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به وبگاه این موسسه به نشانی: www.globalethics.org مراجعه نمایند.

معرفی کتاب

کتاب «هنر و اخلاق» به کوشش «خوزه لویس برمودس» و «سباستین گاردنر» با ترجمه مشیت علایی در شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و با قیمت ۸۷۰۰ تومان از سوی مرکز تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری (فرهنگستان هنر) انتشار یافته است. این کتاب مجموعه چهارده مقاله تخصصی است که به پیوند میان زیباشناسی و اخلاق می‌پردازد.

این مقالات به قلم فیلسوفان و فلسفه‌پژوهان معاصر از منظرهای گوناگون و در بزرگداشت مقام «مایکل تر» فیلسوف کیمبریج نوشته شده‌اند.

مقالات «اخلاق و زیباشناسی» از مایکل تر، «هنر و آموزش اخلاقی» نوشته کریستوفر همیلتن، «دانش ممنوعه: چالش اخلاق‌گریزی» نوشته میتوکی یران، «اخلاقیات تخیل و عوالم داستانی» از مری مادرسیل، «احساساتی‌گری» نوشته مایکل تر، «مفهوم انحطاط» نوشته خوزه

کاظم معتمدنژاد، دکتر سعیدرضا عاملی، دکتر شهیندخت خوارزمی، رضا باقری اصل، مهندس نصرآ... جهانگرد، مهندس محسن بارزی، دکتر علی صباغیان، دکتر فرهاد اعتمادی، دکتر حسین ابراهیم آبادی، دکتر محمدجواد محمدی و دکتر یونس نوربخش به ارائه دیدگاه‌های خود پرداختند.

خوشامد به اعضای جدید انجمن

در زمستان سال جاری، ۱۳ تن به اعضای جدید انجمن افزوده شدند:

- آقای امین امینی، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران
 - آقای دکتر دردی قوجق، دانشیار دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل
 - آقای دکتر محمدرضا محبوبی، مدیر گروه ترویج و آموزش کشاورزی و رئیس مرکز کارآفرینی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
 - آقای دکتر سعید مرزبان راد، استاد دانشگاه علوم پزشکی شاهد
 - خانم دکتر آمنه سادات کاظمی، عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی
 - آقای دکتر علی رحیمی‌پور، استاد دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
 - آقای دکتر یدالله دادگر، عضو هیأت علمی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی
 - آقای سید آیت‌الله میرزایی، دستیار پژوهشی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران
 - آقای پژمان غیوری پیرسلطان، مدیر آموزش شرکت ایران یاسا
 - آقای دکتر سید ربیع مهدوری، استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران و رئیس انجمن فیزیک پزشکی ایران
 - آقای دکتر عبدالحمید مهدوی دامغانی، مدیر گروه کشاورزی اکولوژیک پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی
 - آقای سید شهاب‌الدینی معین‌الدینی، دانشجوی کارشناسی ارشد کشاورزی اکولوژیک دانشگاه شهید بهشتی
 - آقای دکتر محمد نیاکان، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهد
- انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری حضور این عزیزان را در جمع خود گرامی می‌دارد.

معرفی موسسه جهانی اخلاق

موسسه جهانی اخلاق، نهادی مستقل، غیردولتی و غیرانتفاعی است که فعالیت خود را در سال ۱۹۹۰ در شهر راکلند ایالت متحده آمریکا

لوییس بردموس، «تحولات انتقادی» از ارن ریذلی و «عشق در اپرای ریشارد واگنر» نوشته راجر اسکروتن در این کتاب آمده است. مقاله‌های «ژرفای اخلاقی و هنر تصویری» نوشته جان آرمسترانگ، «کانت و آرمان زیبایی» نوشته آنتونی سویل، «تراژدی و ارزش از نظر شوپنهاوئر» نوشته الکس نیل، «تراژدی، اخلاق و متافیزیک» نوشته سبستین گاردنر، «نیچه: بازاندیشی در هنر» از کریستفر جاناوی و «هنر، بیان و اخلاق» نوشته کالین لایس را نیز در این اثر می‌خوانید. در فصل نهم این کتاب آمده است: در تاریخ دور و دراز هنرهای بصری، نقاشان به کرات محتوایی اخلاقی به آثار خود بخشیده‌اند. هنر نقاشی مدت‌های مدید عمدتاً به تصویر و بازنمایی دقیق شخصیت‌ها، کارها و وقایعی اختصاص داشت که خوب، فاخر یا درخور احترام تلقی می‌شدند. با این وصف، بعضی از نظریه‌پردازان چنین پنداشته‌اند که نقاشی می‌تواند کاری بیش از ترسیم مضامین اخلاقی انجام دهد و آن عمق بخشیدن به درک اخلاقی ماست. در واقع، این فکر که نقاشی دامنه فهم اخلاقی ما را به نحو قابل ملاحظه‌ای گسترش می‌دهد در بعضی نظریه‌های مهم هنر و زیبایی دیده می‌شود. یکی از این نظریات تأثیرگذار این بود که زیبایی مرئی و محسوس از زیبایی روح خبر می‌دهد و زیبایی روح خود جنبه‌ای از خیر مطلق است. نقاشی می‌تواند تصاویری بیافریند که زیبایی آنها همه زیبایی‌های طبیعی دیگر را تحت الشعاع قرار داده، نتیجتاً به بیننده امکان دهد زیبایی معنوی را بشناسد. چنین شناختی از سوی بیننده خود ویژگی اصلی هستی اخلاقی را تشکیل می‌دهد. نظریه دیگر دایر به وظیفه اخلاقی هنرهای تصویری ساخته و پرداخته راسکین است. به زعم او، هدف واقعی نقاشی ترسیم و ضبط نموها و ظواهر محسوس و مرئی‌ست، به ویژه نمودهایی که مهم‌ترین حقایق مربوط به موضوع خود را به ما انتقال می‌دهند. راسکین، به دلیل اعتقادش در مورد نیت خدا، چنین حقایقی را شالوده اخلاقی می‌پنداشت. هریک از نظریاتی که به اختصار آورده شده است بر پایه مفروضاتی فلسفی استوار است که امروزه عموم مردم به آن باور ندارند. هیچ یک از این دو را نمی‌توان برای طرح این ادعا به کار گرفت که هنرهای تصویری به اعتلای درک اخلاقی ما کمک می‌کنند، اما هر دو گواه این واقعیتند که دوستداران جدی و هوشمند نقاشی چنین تصویری داشته‌اند.

برگزاری همایش ملی حقوق و اخلاق در زیست فناوری

به همت کمیته حقوق، اخلاق و استاندارد ستاد توسعه زیست فناوری و انجمن علمی حقوق پزشکی همایش ملی حقوق و اخلاق در زیست فناوری در روزهای ۲۸ و ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ برگزار می‌شود. محورهای این همایش عبارتند از: ایمنی‌زیستی، مهندسی ژنتیک و استاندارد.

- از اهداف همایش مذکور می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
- فراهم نمودن امکان هم‌اندیشی میان صاحب‌نظران حقوق، اخلاق و استاندارد در زیست فناوری و ایجاد و تحکیم تعامل میان آنها
 - فرهنگ‌سازی و تعمیق دانش حقوق زیست فناوری و اخلاق زیستی در کشور
 - طرح موضوعات نوین، جهت‌دهی به تحقیقات، شناسایی اولویت‌های تحقیقاتی و زیرساخت‌های مورد نیاز در زمینه‌های حقوق زیست فناوری، اخلاق زیستی و استانداردهای زیست فناوری
 - موضوعات قابل بررسی در این همایش عبارتند از:
 ۱. ظرفیت‌های قانونی در عرصه‌های ایمنی‌زیستی و مالکیت فکری در زیست فناوری
 ۲. طرق تضمین «حق بر سلامت» در ایمنی‌زیستی
 ۳. اصل «محرمانگی» در نحوه رهاسازی و موضوع «شرایط اضطراری» در ایمنی زیستی
 ۴. مکانیزم داوری در خصوص رسیدگی به شکایات ناظر بر تخلفات ایمنی‌زیستی
 ۵. سیاست قضایی و کیفری برای تخلفات و جرایم مربوط به مهندسی ژنتیک
 ۶. تضمینات حقوقی و اخلاقی پژوهشگران و کاربران در عرصه مهندسی ژنتیک
 ۷. مسؤلیت‌پذیری و جبران خسارت در مهندسی ژنتیک
 ۸. پروتکل کارتاها، تجارت و حمل و نقل محصولات تراریخته
 ۹. برچسب‌گذاری محصولات تراریخته و حقوق مصرف‌کننده
 ۱۰. حقوق محیط‌زیست و حفاظت از تنوع زیستی
 ۱۱. تجاری‌سازی دستاوردهای زیست فناوری و حقوق رقابتی
 ۱۲. حقوق مالکیت فکری و ثبت اختراعات در زیست فناوری
 ۱۳. موازین بین‌المللی حقوق زیست فناوری، اخلاق زیستی و مطالعات تطبیقی
 ۱۴. حقوق و اخلاق زیستی در سند ملی زیست فناوری، سیاست‌های کلی نظام، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و برنامه‌های توسعه
 ۱۵. چالش‌های حقوقی و اخلاقی تحقیقات پیرامون اعضا و عناصر متشکله بدن انسان
 ۱۶. استانداردهای مورد نیاز برای محصولات، تجهیزات، تأسیسات، روش‌ها و فرایندهای مهندسی ژنتیک
 ۱۷. مهندسی ژنتیک و چالش‌های فقهی، حقوقی و اخلاقی آن
- علاقه‌مندان جهت کسب اطلاعات بیشتر برای ارسال مقاله و شرکت در همایش می‌توانند به وبگاه همایش به نشانی: <http://biodec.ir/web/ray/hamayesh> مراجعه نمایند.

**جدول زمان‌بندی نشست‌های علمی دو ماهانه انجمن
ایرانی اخلاق در علوم و فناوری در سال ۱۳۸۹**

روز	تاریخ	ساعت	موضوع سخنرانی
سه‌شنبه	۱۳۸۹/۲/۷	۱۸-۲۰	اخلاق رسانه
سه‌شنبه	۱۳۸۹/۴/۱	۱۸-۲۰	اخلاق و قضا
سه‌شنبه	۱۳۸۹/۶/۲	۱۸-۲۰	اخلاق و محیط زیست
سه‌شنبه	۱۳۸۹/۸/۴	۱۸-۲۰	اخلاق و گفتگوی فرهنگ‌ها
سه‌شنبه	۱۳۸۹/۱۰/۷	۱۸-۲۰	اخلاق و آزادی
سه‌شنبه	۱۳۸۹/۱۲/۱۰	۱۸-۲۰	اخلاق آکادمیک

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری از همکاری تمام علاقه‌مندان برای تهیه مطالب مرتبط با اخلاق برای وبگاه انجمن استقبال می‌نماید. افرادی که مایل به همکاری هستند، می‌توانند مطالب خود را به نشانی پست الکترونیک انجمن: info@iranethics.ir ارسال نمایند تا پس از بررسی روی وبگاه انجمن قرار گیرد.

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

پیام تبریک نهموزی

سال نو مبارک

فرا رسیدن بهار و دگرگونی طبیعت را در نوروز ۸۹ بهانه‌ای می‌کنیم
برای متحول کردن درون خود به سوی نیکی و از عمق جان همراه با
شما نجوا می‌کنیم که:

یا مقلب القلوب و الابصار

یا مدبر اللیل و النهار

یا محول الحول و الاحوال

حول حالنا الی احسن الحال

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری سالی پر از «برکت»، «نشاط»
و «افتخار» برای هموطنان عزیز آرزو دارد.

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری:

نشانی: میدان هفت تیر، خیابان قائم مقام فراهانی، جنب موسسه آموزشی
کشتیرانی، کوچه شبنم، پلاک ۱۴، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۱۴۳۹۵۵ نمابر: ۸۸۳۴۳۴۵۳

www.iranethics.ir

E-mail: info@iranethics.ir